

A Kinderjohren dallamai: Gettó-melódiák a Spinozában

Balogh István rovatvezetőnk beszámolója

2014. szeptember 20-án szombat este, a Spinoza Színházban, a 12. Spinoza Zsidó Fesztivál keretében teltház előtt került sor a Gettó-melódiák című zenés emlékezésre. A műsorban Klein Judit saját családjának tragédiája nyomán fogalmazta meg gondolatait, és érzéseit, ennek mentén vezette végig mondanivalóját. Az elhangzott dalszövegek fordításait és a dalok között megszólaló verseket is a művésznő írta. A zenészek, Nagy Péter és Neumark Zoltán az előadásban voltak segítségére. A jiddis dalokból, sanzonokból, versekből összeállított műsor a magyar holokauszt 70. évfordulójára emlékező rendezvények, az évtizedek óta rendszeres mártír megemlékezések, könyvbemutatók között különleges színfoltot képezett. A három művész nehéz feladatra vállalkozott, hiszen az elmúlt év során egymást követték a megemlékezések. Mégis az általuk beszélt nyelv: a zene és a dal, a – gondosan szerkesztett, minden elemében érthető és átérzhető üzenetet közvetítő - prózai és lírai részek révén ez az este egyike volt azoknak az emlékező alkalmaknak, amely a legmélyebb érzelmeket idézte fel a közönségben.

Az este négy részből állt: az első egységben a gyermekálmokat, a háború előtti kelet-európai zsidó miliőt felidéző, nosztalgikus hangulatot teremtő dalok hangoztak el, ezek között különösen magával ragadó volt hallgatni a Belz című dalt. Belz városkáról kapta a nevét Galícia hászid rebbéinek egyik leghíresebb, legfontosabb dinasztiája. Belz Lemberg (a későbbi Lvov) mellett található, a holokauszt előtt négyezer lakosának fele tartozott a zsidó közösséghez. A Klein Judit interpretálásában elhangzó dal nyomán a kis teremben megelevenedtek Belz sábeszre induló jámbor családjai.

A második egység középpontjában a viláégés állt. Ennek keretében hangozott el az *Unzer stetl brent* című dal. A szerző, a krakkói gettóban 1942 véres csütörtökén meggyilkolt Mordechai Gebirtig – egyben a *Yerusha Online Kinderjohren* rovatának címében felidézett dal alkotója. A dalt, amely a zsidóságot cselekvésre próbálta buzdítani, az 1938-ban Przemykben történt pogrom után írta. Ezt követően Nagy Peter előadásában elhangzott Kányádi Sándor versfordítása is, *Ég, testvérek ég* címen. A második rész végén Neumark Zoltán szólóban adta elő zongorán a *Jiddise Mommét* – szavak és dalkíséret nélkül, megrendítő érzékenységgel emlékezve az édesanyákra, a családok összetartóira. A harmadik részben ennek nyomán a gettóélet és az ellenállás történetét megidéző dalok hangoztak el, a jiddis szöveget magyar fordítások, szövegrészletek egészítették ki.

Az estét lezáró negyedik rész dalai a háború után újjáéledő reményeket fogalmazták meg. Ezek között az egyik legmegrendítőbb Leib Rozental *Jiszrolik* című dala, amelyet a szerző a vilnai gettóban írt. Leib Rozental 29 éves korában megölték, de dalai fennmaradtak, és hiteles képet adnak a gettóbeli élet mindennapjairól. A túlélők kiheverhetetlen gyásszal és fájdalommal átszótt reménykedésének feloldhatatlan ellentmondásosságát hitelesen és mély átéléssel tolmácsolták a művészek.

Szeretnénk remélni, hogy az emlékező est megtekintésére lesz még lehetősége a szélesebb közönségnek is!

Gettó-melódiák

Spinoza Színház, Spinoza terem

1074 Budapest, Dob u. 15.

Közreműködnek: *Klein Judit* – ének, *Nagy Péter* – klarinét, *Neumark Zoltán* – zongora

url: <http://www.yerushaonline.com/content/?v=71fd55yx>